

2. Ільницька Т. Є. Оцінка спортивної роботоздатності коней різних порід, які брали участь у змаганнях з подолання перешкод. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2018. Вип. 56. С. 25–31.

3. Кінний спорт України під час війни: огляд виступів наших спортсменів на міжнародних змаганнях / *HORSES UKRAINE*. URL: <https://horses.dp.ua/kinnij-sport-ukrayini-pid-chas-vijni-oglyad-vistupiv-nashih-sportsmeniv-na-mizhnarodnih-zmagannyah-vipusk-zhurnala-56/> [дата звернення 9.04.2023].

4. Національні правила змагань з виїздки. URL: https://horses.dp.ua/wp-content/uploads/2018/02/national_dressage_rules_ukraine_2018.pdf. [дата звернення 25.04.2023].

5. Правила змагань з конкуру. URL: http://efu.org.ua/upload/documents/1/101/attachment/national_regulation_jumping.pdf [дата звернення 4.12.2023]

УДК: 636.7.083.45(477.74-20)

ОСОБЛИВОСТІ ГРУМІНГУ СОБАК ДЕКОРАТИВНИХ ПОРІД РІЗНИХ ПСИХОТИПІВ В УМОВАХ САЛОНУ ГРУМІНГУ "BETTY" М.ОДЕСА

Мезецька Д.Р., здобувач ННІБ та А, магістр 2 курсу, 204-ТВППТ
Науковий керівник: Косенко С.Ю., к.с.-г. н., доцент Е: kosenkosu@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували стресостійкість собак різного психотипу при процедурах грумінгу в умовах салону грумінгу "Betty" м. Одеси. Встановлено, що більшість дослідних тварин (28,5%) у віці 6-8 тижнів мали високі адаптаційні можливості, не проявляли агресії до незнайомих людей; така ж кількість мала схильність до лідерства, але за відсутності будь-якої агресії. 9,5% мали виражену схильність до домінування і стільки ж потребували спеціальних прийомів корекції поведінки; 23,8% мали необхідність тісного контакту з господарем і схильність до підпорядкування. Відповідно, під час проведення процедури грумінгу поведінка собак різного психотипу відрізнялась - від дружньої до істеричної, отже, витрати часу на загальний грумінг також були різними.

Ключові слова: собаки, психотип, грумінг, стресостійкість, тестування.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку кінології найважливішим є оволодіння низкою спеціальних знань та вмінь, зокрема стосовно вчення про екстер'єр, як невід'ємну ланку племінної роботи. Важливим при оцінці екстер'єру є грумінг собаки. Якісний і професійно зроблений грумінг дозволяє значно підвищити оцінку за екстер'єр, у той час як відсутність грумінгу,

особливо такого, який передбачений стандартом породи, може навіть привести до дискваліфікації тварини [3]. Останніми роками в нашій країні помітно змінився підхід до догляду, а також підвищився рівень вимог, які пред'являються до собак різних порід, тому тримінгу та стрижки стали потребувати навіть ті породи, яких це раніше не стосувалось [2].

Оскільки оцінка екстер'єру собак відбувається на спеціалізованих виставках різних рангів, актуальним є вивчення головних аспектів підготовки до виставок собак різних порід.

Метою роботи було вивчити стресостійкість собак різного психотипу при процедурах грумінгу.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в умовах салону грумінгу "Betty", який розташований за адресою м. Одеса, вул. Ільфа та Петрова, 41. Об'єкт досліджень - собаки декоративних порід (n=21), які належать приватним власникам та розплідникам, мають широке використання у племінній роботі та регулярно приймають участь у виставках різних рангів. Предмет досліджень - стресостійкість собак декоративних порід різних психотипів під час процедури грумінгу. Психотип цуценят визначали у віці 6-8 тижнів за тестом Уільяма Кемпбела [1].

Результати досліджень. Тест проводять у віці 6-8 тижнів і складається він з п'яти пунктів: контактність, слідування за людиною, реакція на примус, соціальне домінування, домінування при взятті цуценяти на руки. Кожний тест оцінюється від 1 до 6 балів - А, В, С, D, Е. Результати тестування оцінюють наступним чином:

1. Два або більше А + декілька В. Собака схильний до домінування, може бути потенційно агресивним.

2. Три В и більше. Собака надійний, має схильність до спокійної переваги та лідерства, добре підходить для спортивного дресирування.

3. Три С и більше. Собака з високими адаптаційними можливостями, слухняний і придатний для взаємодії з незнайомими людьми в процесі служби, неагресивний.

4. Два D и більше + одне або декілька Е. Собака надто піддається впливу обставин, схильний до підпорядкування, вимагає постійного тісного контакту з господарем. Має потребу в заохоченні. Тактика виховання повинна бути заснована на постійній увазі й чуйності, поступовому й м'якому приученні до стресогенних факторів. Може проявляти захисну агресивність.

5. Два D у сполучення з Е в розділі "Соціальна перевага". В процесі соціалізації у собаки можуть виникнути труднощі. Необхідне застосування спеціальних прийомів корекції поведінки, яка може бути непередбаченою. Можливі спалахи істеричної агресивності.

За результатами тестування цуценят декоративних порід за методикою У. Кемпбела виявлено, що 28,5% собак у віці 6-8 тижнів мали високі адаптаційні можливості, не проявляли агресії до незнайомих людей; така ж кількість мала схильність до лідерства, але за відсутності будь-якої агресії; 9,5% мали добре виражену схильність до домінування і стільки ж потребували спеціальних

прийомів корекції поведінки. Ще 23,8% мали необхідність тісного контакту з господарем, що свідчить про невпевненість і схильність до підпорядкування. Також результати тестування свідчать, що порода не чинить значного впливу на психотип.

Під час проведення процедури грумінгу поведінка собак різного психотипу помітно відрізнялась - від дружньої до істеричної, відповідно, витрати часу на загальний грумінг також були різними (табл. 1).

Таблиця 1. Тривалість процедури грумінгу для собак різних психотипів (в середньому, хв)

Психотип собаки (за У. Кемпбелом)	Назва процедури грумінгу							Усього
	купання	сушка феном	розчісування	стрижка	тримінг (стрипінг)	чистка вух та очей	чистка зубів	
1 (n=2)	18±1,20	15±2,50	8±0,15	20±4,05	27±3,85	10±1,05	22±2,45	120±1,95
2 (n=6)	17±2,15	14±1,03	11±1,07	14±0,87	18±1,05	7±0,95	15±0,43	96±1,07
3 (n=6)	19±4,36	13±0,92	12±0,88	15±1,07	19±0,69	6±0,14	15±0,19	99±1,18
4 (n=5)	23±7,40	18±8,11	17±9,95	24±9,78	28±10,94	10±5,89	21±5,11	141±9,45
5 (n=2)	25±2,40	22±4,10	20±5,95	27±6,75	31±5,95	11±5,85	21±4,95	157±5,15

Як свідчать дані таблиці 3.11, витрати часу на процедуру грумінгу для собак з домінуючою реакцією поведінки становить в середньому 2 години з незначним відхиленням. Грумінг собак другої (схильних до спокійної переваги і лідерства та зацікавлених у дресируванні), та третьої (з високими адаптаційними можливостями) груп потребує, в середньому, близько 1,5 годин (96 та 99 хв. відповідно). що свідчить про високу стресостійкість та комунікаційну здатність цих тварин. Собаки четвертої групи негативно сприймали контакт зі сторонніми людьми (грумерами) та відсутність господаря, тому іноді проявляли пасивно-оборонну реакцію. Внаслідок цього збільшувався час процедури грумінгу, і склав у середньому більше 2 годин (141 хв). Собаки п'ятої групи, які відчували труднощі з соціалізацією, починали нервувати вже при наближенні до салону, і будь які технологічні процеси грумінгу були утруднені їх стресовим станом. Грумерам приходилось багато часу витратити на заспокоєння тварин та виконання необхідних процедур з найменшим стресовим впливом. Таким чином, на грумінг таких собак було витрачено в середньому 2,5 години (157 хв) що на 1 годину більше, ніж на грумінг соціалізованих та стресостійких собак та на 0,5 години більше, ніж на грумінг собак з домінуючою реакцією поведінки та схильних до агресії.

Висновки. Своєчасне визначення психотипу цуценяти за допомогою теста У. Кемпбела дозволяє прогнозувати його стресостійкість під час процедури грумінгу.

Список використаної літератури

1. Тест Уільяма Кемпбелла /Train your dog. URL: <http://www.trainyourdog.com.ua/porady-kinologa/test-wiliama-kempbela-2/> [дата звернення 7.02.2023].
2. Українська асоціація грумерів "Сузір'я" (офіційна сторінка) URL: <https://suziria.ua/proekty> [дата звернення 30.06.2023].
3. Sue Gould. The Dog Groomer's Manual: A Definitive Guide to the Science, Practice and Art of Dog Grooming. The Crowood Press, 2014. 400 p.

УДК 636.084:636.74

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ХАРЧОВОГО РАЦІОНУ ВАГІТНИХ СУК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО ВІДЛУЧЕННЯ ЩЕНЯТ В УМОВАХ РОЗПЛІДНИКА «DREAM FROM GROSS LIBENTAL» ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Ніколенко І.В., к. с.-г. н., доцент, e-mail: Nikolenko.Ihor.Volodymyrovych@ukr.net
Бобаригіна О.В., здобувач 2 курсу, магістр, спеціальність 204-ТВПІТ
E-mail: oleksandrabobaryhina@gmail.com*

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Собака це найкращий друг людини, а тому й годувати її потрібно відповідно, особливу увагу необхідно приділяти у період вагітності та при відлученні щенят. Раціон потрібно складати з кормових інгредієнтів, які відповідають природі і смаку собаки. Корми необхідно включати в раціон у таких кількостях, при яких не спостерігалось б шкідливого впливу їх на здоров'я собак. Кормові продукти слід підбирати таким чином, щоб даний раціон сприятливо діяв на травлення у шлунково-кишковому тракті. Для якісного відлучення щенят та переходу їх на дорослі корми можливо впроваджувати зміну раціону, які вводяться у харчову складову вагітним сукам ще до народження щенят.

Ключові слова: корм, собака, вагітна сука, сухий промисловий корм, престоартер.

Постановка проблеми. Встановлено, що годування тварин у вагітний та лактуючий період на пряму впливає на склад, поживність та смакові якості молока, які у свою чергу впливають на відлучення щенят та їх перехід на основний раціон, який повинен бути запланований власником розплідника, але даний напрям різних типів та харчової складової кормів залишається мало вивченим у нашій державі. А тому, перехід щенят від материнського молока до змоги харчування кормом промислового або власного виробництва залишається актуальним питанням та потребує окремої великої уваги.